



Ministerstvo životního prostředí
České republiky

METODICKÝ POKYN

odboru ochrany ovzduší

**k vyhlášení nízkoemisních zón a o stanovení podmínek
vydávání emisních plaket podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně
ovzduší, v platném znění**

1. Úvod

Tento metodický pokyn je vydáván zejména v návaznosti na novelizaci zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, která proběhla prostřednictvím zákona č. 369/2016 Sb.

V rámci této novely došlo ke změně definice oblastí, v nichž může být nízkoemisní zóna vyhlášena a rovněž ke změně formy vyhlášení nízkoemisní zóny.

Metodický pokyn obsahuje aktualizované informace týkající se postupu vyhlášení nízkoemisních zón v návaznosti na výše uvedené legislativní změny, nově vydané Programy zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“) a rovněž odkazy na zdroje informací.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění (dále jen zákon o ochraně ovzduší), přináší obcím nástroj pro zlepšování kvality ovzduší, kterým jsou nízkoemisní zóny (dále jen NEZ). NEZ může za účelem omezení znečištění ovzduší z dopravy na svém území nebo jeho části vyhlásit rada obce opatřením obecné povahy vydaným v přenesené působnosti. NEZ jsou oblasti, do kterých je omezen vjezd motorových vozidel s horšími emisními parametry. Tento nástroj slouží k omezení znečištění ovzduší především prostřednictvím regulace dopravního toku, v menší míře pak může přispět k urychlení obnovy vozového parku.

Je vhodné, aby omezení vjezdu vozidel příslušných emisních kategorií do NEZ platilo na území obce po celý rok, přičemž během smogových situací je možné opatření k omezení provozu silničních motorových vozidel v NEZ zpřísnit (viz § 10 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší a kapitola 4.1 tohoto metodického pokynu).

2. Záonné podmínky vyhlášení nízkoemisní zóny

Podmínky pro zavedení NEZ jsou stanoveny zákonem o ochraně ovzduší v ustanoveních § 14. Zákon zavádění NEZ obcím nenařizuje a nechává na jejich uvážení, zda se rozhodnou pro uplatnění tohoto nástroje.

NEZ by měla být zavedena zejména v obcích, jimž toto ukládá příslušný PZKO v rámci opatření označeném kódem AB7. V každém programu je u tohoto opatření uveden seznam obcí, které mají toto opatření na svém území realizovat.

NEZ může být vyhlášena na části či na celém území obce. V opatření obecné povahy se stanoví území nízkoemisní zóny, emisní kategorie silničních motorových vozidel, které mají do nízkoemisní zóny dovolen vjezd, a způsob označení silničního motorového vozidla. Do NEZ budou moci vjet pouze:

- a) **silniční motorová vozidla označená emisní plaketou s uvedením příslušné emisní kategorie** podle prováděcího právního předpisu,
- b) **silniční motorová vozidla uvedená v příloze č. 8** zákona č. 201/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- c) **silniční motorová vozidla označená emisní plaketou vydanou v jiném státě, pokud podmínky pro označení silničních motorových vozidel emisní plaketou a podmínky provozu v NEZ v tomto státě jsou obdobné jako podmínky stanovené tímto zákonem** (vzory emisních plaket vydaných v jiném státě, s nimiž je povolen vjezd do NEZ, zveřejní ministerstvo způsobem umožňující vzdálený přístup).

Do NEZ může být dále povolen vjezd:

- silničním motorovým vozidlům, jejichž provozovatel má na území NEZ trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na základě povolení k dlouhodobému pobytu, pokud to obec v opatření obecné povahy umožní
- silničním motorovým vozidlům, pro něž byla na žádost jejich provozovatele povolena dočasná nebo trvalá individuální výjimka dle podmínek odst. 5 § 14 zákona o ochraně ovzduší.

Současně platí, že NEZ lze na průjezdném úseku dálnice nebo silnice stanovit pouze za předpokladu existence obdobného dopravního spojení (objízdné trasy) vedoucího po komunikaci stejné nebo vyšší třídy, která se nachází mimo NEZ anebo nevede přes zastavěné území této nebo sousední obce. Tento požadavek vyplývá z § 14 odst. 3 zákona o ochraně ovzduší. Je-li objízdná trasa vedena po městském okruhu, nebo obchvatu obce, je objízdná trasa téměř vždy dostatečná. Pouze v případě větších měst, kde současně existuje malý městský okruh (kolem centra města) a velký městský okruh, může nastat problém s kapacitou komunikace tvořící malý městský okruh a může docházet k tvorbě kongescí. V takovém případě je vhodné rozšířit NEZ za hranice malého městského okruhu a jako objízdnou trasu využívat pouze velký městský okruh.

Do NEZ mohou vjet pouze silniční motorová vozidla označená emisní plaketou s uvedením příslušné emisní kategorie, silniční motorová vozidla uvedená v příloze č. 8 zákona o ochraně ovzduší, motorová vozidla, jejichž provozovatelům byla udělena výjimka nebo mají na území NEZ trvalý nebo přechodný pobyt.

Na průjezdném úseku dálnice nebo silnice lze stanovit NEZ pouze za předpokladu existence objízdné trasy vedoucího po komunikaci stejné nebo vyšší třídy.

3. Postup vyhlášení NEZ

V této části jsou řešeny klíčové oblasti, které je třeba brát v úvahu při plánování a navrhování NEZ. Uvedený postup má doporučující charakter a jeho cílem je pomoci obcím při plánování NEZ. K vyhlášení NEZ by mělo dojít až po komplexní analýze stávající situace v dotčeném území (intenzity a složení dopravy, rozsahu zastavěného území, kapacity záchytných parkovišť a další), řádném zhodnocení výsledného efektu zavedení tohoto nástroje na kvalitu ovzduší a života obyvatel a důkladném průzkumu veřejného mínění.

Vyhlášení NEZ by měly předcházet následující kroky:

3.1 Zpracování studie proveditelnosti

Tato studie by měla obsahovat zejména analýzu dopravy v rámci celého území obce, která je základním podkladem pro vymezení územního rozsahu NEZ a pro nastavení regulace provozu v této zóně. Výsledkem této analýzy bude představa o množství vozidel, kterých se budou týkat nastavená pravidla, návrh optimalizace dopravní infrastruktury dané obce či návrh jiných dopravních opatření, bez kterých by systém nefungoval optimálně a nerespektoval by nároky dotčených obyvatel. Podrobnosti o obsahových náležitostech studie proveditelnosti jsou

uvedeny v příloze č. 1. a vycházejí z bodů 3.2. – 3.6. tohoto metodického pokynu uvedených níže.

Studie proveditelnosti podle přílohy č. 1 může být zpracována mimo jiné na základě dat, která lze získat prostřednictvím Ministerstva dopravy ČR (odbor provozu silničních vozidel).

Za účelem zpracování studie proveditelnosti NEZ poskytuje pro účely zjištění statické a dynamické skladby vozového parku Ministerstvo dopravy následující data:

1. Druh a kategorii vozidla (např. osobní kombi, M1)
2. Druh paliva (např. nafta, benzín)
3. Emise_ehkosn/emise ehse (např. 2003/76B)
4. Datum 1. registrace vozidla
5. Druh provozovatele (např. fyz. osoba, firma)
6. Místo trvalého pobytu/sídlo provozovatele

Výše uvedená data pro jednotlivé komunikace (profily) budou poskytnuta na základě žádosti, k níž budou přiložena data z vlastních dopravních průzkumů na dotčených komunikacích.

Při stanovení NEZ je nutno vzít v úvahu, že pokud se převede tranzitní doprava na objízdnou trasu, může dojít v důsledku navýšení dopravy ke zvýšení emisní zátěže na příslušných objízdných komunikacích. Proto je důležité před stanovením NEZ provést důkladnou analýzu možných dopadů, založenou na modelování dopravy a na tvorbě rozptylové studie.

3.2 Zohlednění plánovaných komunikací

Při navrhování NEZ je důležité zohlednit plánované komunikace, které významně ovlivní organizaci dopravy, dosahované dopravní intenzity a množství tranzitní dopravy odvedené mimo zastavěné území obce. Plánovaným zavedením NEZ je možné zvýšit tlak na dobudování rozestavěných, částečně dokončených nebo plánovaných klíčových staveb dopravní infrastruktury. Z výsledků studie proveditelnosti NEZ může také vzniknout požadavek na úpravu nebo doplnění dopravní infrastruktury. Může se jednat například o propojovací komunikace, přeložky, okružní křižovatky, apod. Klíčový bude rozvoj kvalitní a dostupné veřejné hromadné dopravy navázané na stanovenou NEZ.

Jako podklad pro analýzu plánovaných komunikací je možné použít mimo jiné koncepci dopravního rozvoje kraje, územně plánovací dokumentaci (např. zásady územního rozvoje, územní plán obce) a další strategické dokumenty (např. plán udržitelné městské mobility, generel dopravy apod.).

3.3 Určení tvaru a velikosti NEZ

Určení tvaru a velikosti NEZ je zcela v pravomoci obce. Při výběru oblastí je pouze nutné dodržet podmínky stanovené zákonem o ochraně ovzduší (viz kapitola 2). V zemích, kde již systém NEZ řadu let funguje, jsou NEZ zpravidla vymezeny v centru obce či zahrnují památkové zóny.

Je vhodné, aby navržená zóna tvořila jednoduchý a ucelený útvar, kdy hranice jsou tvořeny např. významnou komunikací (např. městský okruh), železniční tratí, významnou trasou veřejné dopravy (např. okružní autobusová linka, páteřní tramvajová trať), nebo vodním tokem.

Součástí zóny by měly být především hustě zastavěné oblasti, kde přínos NEZ bude nejvyšší. Environmentální přínos NEZ rovněž roste s jejich velikostí. Proto je vhodnější zónu navrhnout ve větší oblasti než je samotné centrum města. Už v přípravné fázi je vhodné počítat s možností budoucího rozšiřování zóny, pokud taková možnost, vzhledem k místním podmínkám, existuje.

Zároveň je vhodné s ohledem na výsledky zjištěné v rámci monitoringu dopadů NEZ a s ohledem na nově realizovanou výstavbu dopravní infrastruktury zvažovat, tam kde je to možné, rozšíření NEZ na lokality sousedící s původně vymezenou zónou. Rozhodne-li se obec k rozšíření NEZ, opakuje se celý proces vydání opatření obecné povahy o vyhlášení NEZ (jeho návrh, schválení, uplynutí doby 12 měsíců od vydání opatření obecné povahy po platnost nově vymezené NEZ).

3.4 Zhodnocení nákladů a přínosů vyhlášení NEZ

Obce, které se rozhodnou vyhlásit NEZ, by měly ve fázi projektové přípravy provést mj. analýzu finanční nákladovosti ve vztahu k efektům, které zavedení tohoto nástroje přinese. Finanční náklady jsou spojeny zejména s vypracováním potřebné projektové dokumentace (např. studie proveditelnosti), s dopravním značením hranic NEZ, s prováděním kontrol plnění povinností souvisejících se zavedením NEZ, s agendou udělování výjimek, s informováním veřejnosti (např. informační kampaně, el. informační panely), apod.

Pro fungování NEZ je třeba počítat i s náklady na rozvoj a následný provoz veřejné hromadné dopravy a související infrastruktury, výstavbu nových či rozšiřování stávajících parkovišť, atd.

Dále je třeba zvážit vhodný a efektivní způsob kontroly plnění podmínek v rámci vyhlášené NEZ. Kontroly tak mohou probíhat s využitím kamerových systémů či prostou vizuální kontrolou. Pro usnadnění vizuálních kontrol může být vytvořena databáze s informacemi o udělených výjimkách a jejich platnosti (viz kapitola 4.1.c)).

3.5 Výzkum veřejného mínění

Zavedení NEZ je zásadní opatření, které se týká omezení mobility početné skupiny obyvatel. Proto je třeba s tímto nástrojem zacházet opatrně a klást důraz na dostatečnou informovanost veřejnosti. Obec by mohla současně uvážit provedení výzkumu veřejného mínění ve vztahu k zamýšlenému zavedení NEZ.

Je vhodné výzkum veřejného mínění provést i s odstupem času, např. 1 – 2 roky po zavedení NEZ. Obec tak bude mít možnost porovnat přístup veřejnosti před a po zavedení tohoto nástroje.

3.6 Informovanost veřejnosti

Veřejnost by měla být průběžně informována o postupu realizace NEZ. Nejjednodušší šíření informací je formou aktualit na webových stránkách města a městských částí, případně v tištěných médiích.

Ministerstvo životního prostředí zveřejňuje na svých webových stránkách (http://mzp.cz/cz/nizkoemisni_zony) veškeré dostupné informace o tomto nástroji, seznam

všech NEZ vyhlášených v České republice a vzory emisních plaket vydaných v jiném státě, s nimiž je povolen vjezd do NEZ vyhlášené podle zákona o ochraně ovzduší.

3.7 Sledování vlivu NEZ na složky životního prostředí a obyvatelstvo

Jelikož v podmínkách České republiky nejsou známy skutečné dopady NEZ na změnu intenzit dopravy, skladbu vozidel, změny ve využití veřejné dopravy, imisní situaci a další, je vhodné provádět minimálně u pilotních projektů důkladný monitoring vlivu NEZ na složky životního prostředí či obyvatelstvo, např. prostřednictvím monitoringu kvality ovzduší, hlukové zátěže, změn dopravních intenzit, atp.

Tento monitoring by měl být zahájen co nejdříve po vyhlášení NEZ, tedy ještě před tím, než bude NEZ účinná a vozidla budou muset respektovat nastavená pravidla, aby byla dostupná data pro srovnání stavu před a po vyhlášení NEZ. Výsledky získané z těchto analýz by měly být vhodným způsobem zveřejňovány (např. na internetových stránkách obce, v tisku, informativní letáky, atd.), aby byly dostupné občanům, kteří sami nemusí pozitivní vliv na kvalitu ovzduší vnímat.

3.8 Případná změna územního plánu

Pokud je nějaká část navržené NEZ v rozporu s plánovaným využitím území (např. plánovaný charakter výstavby, potřeba výstavby parkovacích ploch, výstavba nových komunikací apod.), je třeba uvážit, zda není nezbytné provést změny v územním plánu, které budou reflektovat nové využití území.

Pokud studie proveditelnosti prokáže nedostatečnou kapacitu parkovišť vně NEZ, je vhodné uvážit provedení výstavby potřebného počtu a kapacity parkovišť v dosahu veřejné dopravy zajišťující efektivní dopravní spojení s NEZ. Nejsou-li v dané lokalitě v blízkosti objízdne trasy vhodné pozemky, lze realizovat parkovací místa, s uvážením případných změn vedení linek veřejné dopravy, i ve vzdálenějších lokalitách. Dále v případě, že zpracované studie prokáží nedostatečnou kapacitu objízdnych tras, je nezbytné navýšení jejich kapacit, aby nedocházelo ke kongescím vlivem zvýšených dopravních intenzit. Kapacita stávajících komunikací může být zvýšena např. synchronizací světelných křižovatek, výstavbou okružních nebo mimoúrovňových křižovatek, rozšířením vozovek, rekonstrukcí vozovek, výstavbou nových úseků, vytvořením jízdních pruhů vyhrazených pouze pro MHD, apod.

4. Opatření obecné povahy, kterým se stanoví NEZ

NEZ je v souladu s § 14 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší vyhlášena formou opatření obecné povahy, které je vydáno postupem podle části VI. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Toto opatření obecné povahy je vydáno radou obce v přenesené působnosti a proti jeho návrhu nelze vzhledem k ustanovení §14 odst. 3 zákona o ochraně ovzduší podat námítky. Účinnost opatření obecné povahy lze stanovit nejdříve 12 měsíců ode dne jeho oznámení veřejnou vyhláškou.

Vydání opatření obecné povahy, kterým se stanoví NEZ, **nepodléhá posouzení podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí** a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vzor opatření obecné povahy je uveden v příloze č. 2 tohoto metodického pokynu.

4.1. Obsah opatření obecné povahy NEZ

Rada obce ve svém opatření obecné povahy vymezí území NEZ a emisní kategorie vozidel, které mají dovolen vjezd do této zóny. Dále stanoví výčet všech výjimek z pravidel provozu v NEZ podle zákona o ochraně ovzduší, které se rada obce rozhodla využít a způsob označení silničních motorových vozidel, které mohou vjíždět do NEZ na základě těchto výjimek či na základě výjimky podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně ovzduší.

Zároveň mohou být v opatření obecné povahy stanoveny zvláštní podmínky provozu v NEZ v době smogových situací (v souladu s § 14, odst. 4 zákona o ochraně ovzduší)

a) Vymezení území a emisních kategorií vozidel - postupné zpřísňování podmínek NEZ

S ohledem na ekonomickou situaci, kupní sílu obyvatel a rychlost obměny vozového parku je vhodné NEZ realizovat ve více etapách, kdy by mělo dojít k postupnému omezování vozidel s horšími emisními parametry. S ohledem na zkušenosti ze zahraničí se jeví zpočátku vhodné zakázat vjezd do NEZ pouze vozidlům, která nebudou mít nárok na žádnou emisní plaketu (tj. vozidla spadající do emisní kategorie 1), za rok či za dva roky následně podmínky zpřísnit na vjezd vozidel se žlutou a zelenou emisní plaketou a teprve následně provozovat NEZ v nejpřísnějším režimu, kdy je umožněn vjezd pouze vozidlům označeným zelenou emisní plaketou. Jedná se pouze o doporučení, konkrétní podobu pravidel stanoví vždy sama rada obce, která uváží související přínosy či možná rizika.

Případné postupné zpřísňování bude definováno v opatření obecné povahy (společně s konkrétními termíny zpřísnění podmínek), tak aby se občané a další subjekty, kteří do NEZ vjíždí, mohli těmto podmínkám přizpůsobit a dopředu s případným zpřísněním počítali. Lze očekávat významně zamítavý postoj občanů, pokud by rovnou byla pravidla nastavena tak, že do NEZ mohou vjezd pouze vozidla se zelenými emisními plaketami.

Je také možné, aby NEZ byla **rozčleněna na zóny s více a méně přísnými pravidly vjezdu**. Např. do obytné zóny v centru města lze umožnit vjezd pouze vozidlům se zelenou emisní plaketou, do širšího okolí této jádrové oblasti pak vozidlům se zelenou, žlutou a červenou emisní plaketou.

Stanovení pravidel NEZ je plně v kompetenci rady obce, musí však být dodrženy zákonné požadavky (zejména s ohledem na existenci objízdných tras). Rada obce musí uvážit, zda členění na zóny s různými pravidly pro vjezd, případně postupné zavádění NEZ v obci, může účinně přispět ke snížení úrovně znečištění a zvýšení kvality života obyvatel v NEZ.

b) Zvláštní podmínky při smogové situaci

Dle § 14 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší může také rada obce stanovit zvláštní, resp. přísnější, podmínky provozu v NEZ po dobu trvání smogové situace. Zpřísněním je v tomto případě míněno zejména povolení vjezdu vozidel jen vozidlům zařazeným do vyšší emisní kategorie. Za běžného provozu tak mohou do NEZ vjíždět např. vozidla i s červenou emisní plaketou, v případě vyhlášení smogové situace pak lze vjezd vozidel s červenou, případně i žlutou plaketou zakázat. Vznik a ukončení smogové situace vyhláší Ministerstvo životního prostředí ve veřejně dostupném informačním systému, resp. prostřednictvím webových stránek Českého hydrometeorologického ústavu <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/smog/index.html>) a v médiích. Zároveň o tom neprodleně informuje obecní úřady obcí, které mají stanovenou NEZ.

V případě, že rada obce zavede NEZ, předá neprodleně Ministerstvu životního prostředí jméno a kontakt na osobu, která bude informována v případě vzniku smogové situace podle §10 zákona o ochraně ovzduší. Tento kontakt musí být aktuální a v případě jakékoli změny o tom musí obec ministerstvo informovat.

O skutečnosti, že v dané NEZ platí přísnější režim z důvodu vyhlášení smogové situace, musí příslušná obec dostatečně informovat obyvatelstvo, aby nedocházelo k nedorozuměním při případných kontrolách dodržování podmínek vjezdu do NEZ. Jako způsob informování může obec zvolit informační tabule u vjezdu do NEZ, či na příjezdových komunikacích do města, proměnné dopravní značení, dále je možné využít i obecní rozhlas, místní rozhlasové stanice, webové stránky obce, mobilní aplikace apod. Zároveň je třeba mít na paměti, že omezení vjezdu do NEZ platí i pro zahraniční subjekty a je tedy třeba poskytnout srozumitelnou informaci také jim (např. prostřednictvím vícejazyčného proměnného dopravního značení, sdělení na webových stránkách, dopravních aplikací atd.

Pokud je v obci zavedena nízkoemisní zóna, je regulace dopravy během smogových situací mnohem jednodušší z hlediska její organizace a samotné realizace, neboť díky existující NEZ je již vytvořena potřebná infrastruktura v podobě dopravního značení, informačních tabulí, informací dostupných na veřejně přístupných místech, atp.

V případě, že skutečně nastane smogová situace, je nezbytné provést kroky, které jsou příkladně uvedeny v čl. III opatření obecné povahy (Zvláštní podmínky provozu v době smogových situací), jehož vzor je uveden v příloze č. 2 metodického pokynu.

c) Zákonné výjimky z vjezdu do NEZ a jejich označování

V příloze č. 8 zákona o ochraně ovzduší jsou uvedeny výjimky, které jsou zákonem dané („automatické“, např. vozidla integrovaného záchranného systému, vozidla Armády ČR, historická vozidla, a další). Od těchto zákonem stanovených výjimek se obec nemůže odchýlit. Vozidla spadající pod vyjmenované kategorie nemusí být označena žádnou emisní plaketou. Definice jednotlivých typů vozidel vyplývá převážně z jiných právních předpisů (uvedených v příloze č. 8) či z jiných relevantních podkladů (smlouva s městem o zajištění přepravy komunálního odpadu, o zajištění provozu linkové dopravy apod.).

V § 14, odst. 5 zákona o ochraně ovzduší jsou pak uvedeny **individuální výjimky**, které obecní úřad obce, která stanovila nízkoemisní zónu, **může** na základě žádosti provozovatele vozidla udělit, a to dočasně či natrvalo, přičemž na udělení výjimky není právní nárok. Výjimku lze povolit, prokáže-li žadatel vážný zájem na jejím povolení, který spočívá:

- v nemoci, bezmoci nebo jiném postižení žadatele, který nesplňuje podmínky pro přiznání označení pro osobu těžce zdravotně postiženou,
- v pracovní době žadatele, která mu neumožňuje přepravovat se hromadnou dopravou,
- v podnikání žadatele, které by bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno omezením provozu v NEZ, nebo
- v potřebě zajištění přepravy věcí na kulturní, sportovní, společenskou, vzdělávací nebo výchovnou akci.

Rada obce rovněž **může dále v souladu se zákonem o ochraně ovzduší opatřením obecné povahy stanovit, že se omezení vjezdu do NEZ nevztahuje na osoby s trvalým pobytem nebo s přechodným pobytem** na základě povolení k dlouhodobému pobytu **na území NEZ**. Musí však zvážit, zda má potom smysl NEZ vůbec vyhlášovat a zda není vhodné realizovat jiný typ dopravního omezení (např. zákaz vjezdu vozidlům nad stanovenou hmotnost). Je třeba si uvědomit, že pokud dostanou občané s trvalým pobytem na území NEZ výjimku, bude efekt zlepšení kvality ovzduší významně snížen, a to zejména ve větších městech.

V opatření obecné povahy se stanoví způsob označení silničního motorového vozidla, jemuž je vjezd do NEZ povolen podle § 14 odstavce 2 nebo 5 téhož zákona. Rada obce by měla vymezit jednoznačný a jednoduchý způsob prokázání, že vozidlo patří skutečně obyvateli žijícímu na území NEZ či držiteli výjimky (např. platným potvrzením, rezidentskou kartou apod.).

Výjimku pro rezidenty je nutné chápat v tom smyslu, že je vázána na konkrétní vozidlo patřící osobě s trvalým pobytem na území NEZ.

Výjimku rezidentům je vhodné udělit zejména v případě menších měst a obcí, které NEZ stanovují s cílem odklonit transitní dopravu mimo obec (např. v případě, když se cestou přes obec vyhýbají řidiči placeným úsekům silnic a dálnic), příp. když se jedná o lázeňské obce.

Pro zjednodušení kontroly udělených výjimek v době fungování NEZ může rada obce vést, resp. pověřit obecní úřad vedením a pravidelnou aktualizací t seznamu všech SPZ (ideálně v on-line databázi), které mají udělenou výjimku (včetně uvedení doby platnosti výjimky). Tento systém zjednoduší průběžné kontroly plnění podmínek NEZ jak kontrolovaným subjektům, tak kontrolujícím. Kontrolované subjekty (residenti, provozovatelé, atp.) nemusí nosit potvrzení ani nemusí zvláštním způsobem prokazovat skutečnost, že mají udělenou výjimku a kontrolující orgán (městská policie) má prakticky okamžitě k dispozici informaci o tom, zda byla subjektu výjimka udělena či nikoli.

Rada obce v opatření obecné povahy vymezí území NEZ a emisní kategorie vozidel, které mají dovolen vjezd do této zóny.

Podmínky pro vjezd do NEZ lze stanovit ve více etapách a postupně je zpřísnovat.

Zároveň stanoví výčet všech výjimek z pravidel provozu v NEZ a způsob jejich označování.

Pro smogové situace lze stanovit zvláštní podmínky provozu v NEZ.

4.2. Podání informace Ministerstvu životního prostředí

Podle zákona o ochraně ovzduší musí obec informovat Ministerstvo životního prostředí o přijetí opatření obecné povahy o vyhlášení NEZ **nejpozději jeden měsíc ode dne jeho oznámení veřejnou vyhláškou**. Současně s touto informací bude ministerstvu sdělena kontaktní osoba, která bude informována v případě vzniku smogové situace podle § 10 zákona o ochraně ovzduší.

Ministerstvo životního prostředí pak na webových stránkách povede seznam všech vyhlášených NEZ včetně podrobnějších informací o těchto zónách. Seznam bude Ministerstvo životního prostředí aktualizovat dle informací poskytnutých obcemi, kde byla NEZ vyhlášena. Cílem je, aby byly tyto informace dostupné široké veřejnosti i zástupcům obcí, které vyhlášení zóny teprve zvažují.

5. Dopravní značení NEZ

Po vyhlášení NEZ je nezbytné provést dopravní značení na objízdných trasách a místech vjezdu do NEZ a výjezdu z NEZ. Provádí se podáním písemného návrhu na změnu dopravního značení u příslušného úřadu, s příložením dokumentace, případně situace, ze které je zřejmé umístění navrhovaných značek a jejich přesné určení. Místní úpravu provozu na pozemních komunikacích dle § 77 odst. 1 a 2 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, stanoví:

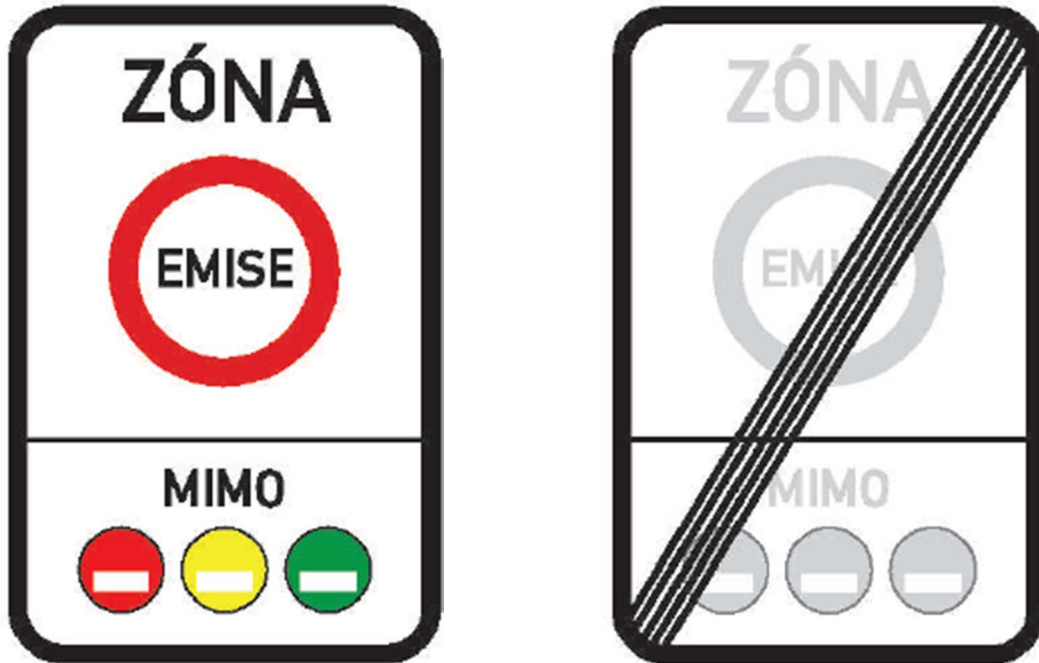
- u dálnic Ministerstvo dopravy, po předchozím písemném vyjádření Ministerstva vnitra,
- u silnic I. třídy příslušný krajský úřad, po předchozím písemném vyjádření příslušného orgánu policie,
- u silnic II., III. třídy a místních komunikací příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, po předchozím písemném vyjádření příslušného orgánu policie.

Podle zákona je začátek a konec NEZ označen svislou dopravní značkou podle jiného právního předpisu (zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů).

Kromě samotného vjezdu a výjezdu je vhodné vyznačit objízdné trasy, po kterých je možné NEZ objet. Je-li udělena výjimka pro některou komunikaci uvnitř NEZ, např. příjezd k parkovišti, nákupnímu centru apod., doporučujeme doplnění značení o dodatkovou tabulku E12 „Text“ se stručným a výstižným slovním popisem výjimky (např. „Vjezd na parkoviště povolen“).

NEZ bude v souladu s přílohou č. 5 vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích, v platném znění, označena značkami č. IZ 7a „Emisní zóna“ a IZ 7b „Konec emisní zóny“, které označují oblast (část obce apod.), kde platí zákaz nebo omezení vyplývající z užitých symbolů značky nebo značek, pokud místní úpravou provozu na pozemních komunikacích uvnitř oblasti není stanoveno jinak. Značka označuje oblast, zejména část obce, kde je omezen provoz vozidel, která nesplňují zvláštní emisní podmínky. V horní části značky bude uvedena značka B 1 „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel v obou směrech“ a ve spodní části značky nápis „Mimo“ s vyobrazením příslušných symbolů emisních plaket podle přísnosti NEZ (dle uvážení obce to může být zobrazení červené, žluté a zelené emisní plakety či pouze zelené emisní plakety).

V případě zavedení zvláštních podmínek provozu NEZ v době vyhlášení smogové situace (viz také bod 4.1. b), je nutné tuto skutečnost zohlednit při zajišťování a umístění dopravního značení (např. trvalou dodatkovou tabulkou, příp. proměnlivým dopravním značením).



Obr. 1 Podoba informativní značky zónové podle přílohy č. 5 vyhlášky č. 294/2015Sb., v platném znění

6. Fungování NEZ

Účinnost zóny je možné stanovit nejdříve po 12 měsících od jejího vyhlášení, aby motoristé měli dostatek času se seznámit se stanovenými pravidly a přizpůsobit se jim.

Po vyhlášení a během samotného fungování NEZ je vhodné zajistit následující kroky:

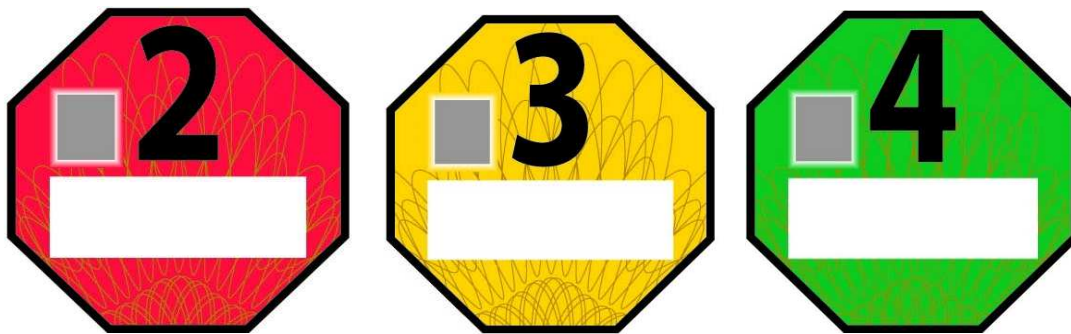
- a) **informování občanů** o tom, kde a po předložení jakých dokladů je možné získat emisní plaketu (viz kapitola č. 7), případně výjimku pro vjezd do NEZ, a o povinném způsobu označení vozidel,
- b) **hodnocení dopadů NEZ** formou zhodnocení stavu před jejím zavedením a v době její účinnosti. Před zavedením NEZ může být sledována např. kvalita ovzduší, hluková zátěž, dopravní intenzity, průzkum veřejného mínění. V době účinnosti NEZ jsou pak sledovány změny výše uvedených parametrů, a dále např. četnost porušování pravidel stanovených v OOP, změny ve vytíženosti MHD, apod.,
- c) **dozor nad dodržováním pravidel fungování NEZ** - informovat kompetentní orgány (Policie ČR, obecní policie), neboť vjezd do NEZ bez emisní plakety je přestupkem podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- d) **zajištění finančních prostředků** na provoz navazující hromadné dopravy, systému informování veřejnosti o podmínkách provozu v NEZ, fungování odstavných parkovišť, administraci výjimek, na provádění změn dopravního značení, atp.
- e) **zprůsnění pravidel, rozšíření NEZ**. Časem lze uvažovat případné zprůsnění pravidel vjezdu do NEZ (vyšší emisní kategorie), je také možné po určité době rozšířit území NEZ, avšak za podmínky plnění zákonných požadavků na objízdné trasy. Zprůsnění

může reflektovat i stárnutí vozového parku a může napomoci urychlit výměnu zastaralých vozidel.

7. Emisní plakety

Motorová silniční vozidla jsou rozdělena do čtyř kategorií dle emisních parametrů, příp. dle data první registrace vozidla. Vozidlu je přidělena emisní plaketa červené (2. emisní kategorie), žluté (3. emisní kategorie) nebo zelené barvy (4. emisní kategorie). Vozidlům s nejhoršími emisními parametry (1. kategorie) není vydána žádná emisní plaketa a vozidlo by mělo mít automaticky znemožněno vjezd do NEZ.

Vzory emisních plaket jsou uvedeny v příloze č. 2 nařízení vlády č. 56/2013 Sb., o stanovení pravidel pro zařazení silničních motorových vozidel do emisních kategorií a o emisních plaketách. Dle tohoto nařízení má emisní plaketa tvar osmiúhelníku o průměru kružnice vepsané 60 mm, viz obr. 2.



Obr. 2 – Vzory emisních plaket

Dle § 5 nařízení vlády č. 56/2013 Sb. je **cena emisní plakety 80 Kč**. Polovina příjmu z prodeje emisních plaket náleží dle zákona o ochraně ovzduší distribučnímu místu, tj. např. úřadu obce s rozšířenou působností.

Emisní plaketa platí neomezenou dobu (po dobu životnosti vozidla či emisní plakety) ve všech českých NEZ, není třeba si ji opatřovat opakovaně při každém vjezdu do NEZ (ať už v rámci jedné obce nebo při vjezdu do NEZ v různých obcích).

Je nutné upozornit, že poptávka po emisních plaketách není vázána pouze na existenci NEZ v místě působnosti příslušného úřadu. Zákon o ochraně ovzduší obecně předpokládá, že si občané mohou emisní plaketu pořídit na kterémkoli obecním úřadu obce s rozšířenou působností. Ze zákona jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností distributorem emisních plaket ke koncovému uživateli, měly by tedy mít k dispozici emisní plakety všech tří emisních kategorií (červená, žlutá, zelená).

Informace o emisních plaketách lze rozdělit do tří částí – informace pro obec, která NEZ vyhlásí, informace pro obce s rozšířenou působností a další subjekty, které budou za distribuce emisních plaket zodpovědné a informace týkající se občanů, kteří si emisní plaketu chtějí na vozidlo pořídit.

7.1 Obec vyhledávající NEZ

Obec vyhledávající NEZ by měla občany informovat o tom, kde lze emisní plakety získat, za jaký poplatek a jaké doklady je nutné k získání emisní plakety předložit. Občana odkáže na úřad příslušné obce s rozšířenou působností (dále jen ORP), případně mu sdělí další distribuční místa (místa pověřená k této činnosti Ministerstvem životního prostředí). Jejich seznam bude uveden na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí.

7.2 Výroba a distribuce emisních plaket

Výrobu emisních plaket zajišťuje Státní fond životního prostředí (dále SFŽP). Distribuci emisních plaket zajišťují obecní úřady obcí s rozšířenou působností a Ministerstvo životního prostředí, které může podle § 35 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší pověřit distribucí emisních plaket další osobu.

Obec s rozšířenou působností, příp. i další osoby pověřené distribucí ke koncovému uživateli, budou nakupovat emisní plakety právě od SFŽP. Pravidla objednávek, fakturace apod. poskytne obci s rozšířenou působností SFŽP.

Ministerstvo životního prostředí může distribucí emisních plaket pověřit osoby, které prokáží, že jsou schopny přidělit správnou emisní plaketu žadateli na základě předložených podkladů a zároveň jsou schopny odhalit i případné pokusy o získání lepší emisní plakety, než na kterou má vozidlo nárok. Další požadavky na výkon činnosti distribuce emisních plaket může ministerstvo specifikovat v rámci požadavků na pověření.

Osoba, která žádá o vydání emisní plakety je povinna předložit pro přiznání emisní plakety **technický průkaz silničního motorového vozidla (dále jen tzv. velký technický průkaz)**. Osoba vydávající emisní plakety následně ověří údaje na druhé straně velkého technického průkazu. V kolonce „Technický popis vozidla“, v záložce „Emise“ vyhledá údaj o směrnici EHS/ES nebo předpisu EHK/OSN (místo zápisu se může lišit podle typu tiskopisu technického průkazu). Předmětné informace mohou být uvedeny také v části „Poznámka“. Následně přiřadí dané směrnici nebo předpisu konkrétní EURO normu s využitím převodníkové tabulky (která je již v současné době úředníky využívána pro stanovení ekologického poplatku za autovraky). Podle EURO normy zjistí z přílohy č. 1 nařízení vlády č. 56/2013 Sb., o jakou emisní kategorii se jedná (1 až 4) a jaká emisní plaketa tak vozidlu náleží (červená, žlutá, zelená).

V případě jakýchkoliv nejasností s údaji uvedenými ve velkém technickém průkazu vozidla, nečitelnosti údajů apod., by mělo být možné tyto údaje **ověřit v registru silničních vozidel** (zejm. v rámci vydávání emisních plaket na ORP) či v databázích konkrétních typů vozidel, které mají k dispozici společnosti pověřené Ministerstvem dopravy k homologaci vozidel.

Výše zmíněná převodníková tabulka v nezkrácené podobě je přílohou č. 3 tohoto metodického pokynu a bude pravidelně aktualizována.

Příklad: V případě, že je v záložce „Emise“ uvedeno „692/2008A“, vyčte osoba vydávající emisní plaketu z této tabulky, že se jedná o emisní normu EURO 5. Výňatek z převodníkové tabulky vytvořené Ministerstvem dopravy je zobrazen níže.

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO ¹
715/2007 x /ES	x = A až M		EURO 5 / EURO V
692/2008 x /ES	x = A až M		
595/2009 x /ES	x = A až M		
83 R 06 - x	x = J, K, L, M	písmeno označuje třídu vozidla	
...	

Pokud není v technickém průkazu údaj o směrnici nebo předpisu uveden nebo je nečitelný, řídí se osoba vydávající emisní plaketu datem první registrace vozidla, a to dle pravidel stanovených v příloze č. 1 nařízení vlády č. 56/2013 Sb. Tato situace může nastat zejména u starších vozidel dovezených ze zahraničí. Údaj o první registraci vozidla ve státě, kde bylo vozidlo jako nové uvedeno do provozu, by však měl být dostupný ve všech technických průkazech. Pokud v nich však nebude ani jeden požadovaný údaj, musí být vozidlu tyto údaje přiděleny na provozovně pověřené touto činností Ministerstvem dopravy, avšak toto ověření údajů je zpoplatněno (např. společnost DEKRA, TÜV SÜD či jiné).

Pokud bude občan žádat o emisní plaketu na místě, které pověřilo Ministerstvo životního prostředí distribucí, budou podmínky vydávání emisních plaket (otevírací doba, kontaktní osoby, seznam poboček, v případě elektronické žádosti pak doba vyřízení žádosti, výše poštovního či specifikace platby (předem, na dobírku) apod.) specifikovány tímto místem, a to prostřednictvím internetových stránek či jiným způsobem, který si dané místo zvolí. Postup přidělení emisní plakety však bude vycházet ze stejných principů jako vydávání emisní plakety na obecním úřadě obce s rozšířenou působností, tj. budou využity údaje o evropských předpisech, příp. data první registrace vozidla a emisní plaketa bude přidělena dle pravidel uvedených v příloze č. 1 nařízení vlády č. 56/2013 Sb.

Pracovník obecního úřadu obce s rozšířenou působností a ministerstvem pověřeného místa přidělí žadateli na základě zjištěných informací z technického průkazu silničního motorového vozidla emisní plaketu a vyplní na ní před vydáním číslo registrační značky vozidla. Po vybrání úplaty ve výši 80 Kč distribuční místo vydá příslušnou emisní plaketu žadateli a provede záznam do evidence vydaných emisních plaket.

¹ Rozlišení označení číslic EURO norem (arabské/římské) je použito z důvodu dosažení souladu s předpisy Evropské unie.

Evidence vydaných emisních plaket, kterou provádí distribuční místo, musí v souladu s § 5 odst. 3 nařízení vlády č. 56/2013 Sb. obsahovat následující údaje:

1. písemné označení série,
2. šestimístné pořadové číslo emisní plakety,
3. emisní kategorii (1 až 4),
4. registrační značku vozidla,
5. informaci, kdo a kdy emisní plaketu vydal.

Doporučujeme evidovat tyto údaje v souboru typu Excel či obdobném, a to ve výše uvedeném pořadí (aby bylo možné vést jednotnou databázi). Jednou ročně (v průběhu ledna vždy za předcházející rok) zašlou tento přehled na SFŽP, který bude centrálně evidovat vydané plakety.

7.3 Občan – postup získání emisní plakety

Žadatel o emisní plaketu má několik možností, jakým způsobem ji získat. **Emisní plaketu si může osobně zakoupit či si o ni zažádat korespondenčně nebo elektronicky u subjektů, které tento způsob distribuce nabízejí.** Podmínky objednání emisní plakety poštou či prostřednictvím internetových stránek budou stanoveny subjektem, který bude tento typ distribuce umožňovat.

Na základě zákona o ochraně ovzduší je pro získání emisní plakety žadatel povinen předložit velký technický průkaz, resp. jeho naskenovanou barevnou kopii v případě elektronické či korespondenční žádosti. Pokud žadatel upřednostní dálkový kontakt s distribučním místem, vyplní v internetovém formuláři distribučního místa všechny požadované informace, vloží jako přílohu naskenovanou barevnou kopii velkého technického průkazu (obou stran) a zároveň předem definovaným způsobem (on-line platba, převod z bankovního účtu apod.) uhradí poplatek za emisní plaketu navýšený o případné náklady na balné a poštovné. V případě korespondenční žádosti vyplní vytištěný formulář umístěný na internetových stránkách distribučního místa, přiloží naskenovanou barevnou kopii velkého technického průkazu a doklad o zaplacení poplatku (viz platba za elektronickou žádost o zaslání emisní plakety). Následně pak žadatel obdrží poštou od distribučního místa emisní plaketu s vyznačenou registrační značkou vozidla.

Pokud není v technickém průkazu uveden údaj o směrnici nebo předpisu, dle které je přiřazena emisní plaketa, je pro osobu vydávající emisní plaketu rozhodující datum 1. registrace vozidla. Informaci o směrnici nebo předpisu lze také do technického průkazu doplnit na základě měření na zkušebně pověřené touto činností Ministerstvem dopravy, tato služba je však zpoplatněná.

Způsoby získání emisní plakety:

- osobně (po předložení velkého technického průkazu + uhrazení poplatku)
- podáním žádosti prostřednictvím formuláře zaslání elektronicky či korespondenčně (s doložením kopie velkého technického průkazu + doklad o zaplacení poplatku)

Následně žadatel obdrží příslušnou emisní plaketu s registrační značkou vozidla.

8. Další zdroje informací

Informační portál o NEZ, který spravuje Ministerstvo životního prostředí

http://www.mzp.cz/cz/nizkoemisni_zony

Internetové stránky Státního fondu životního prostředí

Zejména určeno ORP a osobám pověřeným distribucí, které si od SFŽP budou objednávat dodávky emisních plaket určených pro distribuci ke koncovému uživateli.

Protože SFŽP je dle zákona pověřen výrobou emisních plaket, bude obec s rozšířenou působností, příp. i další osoby pověřené distribucí ke koncovému uživateli, nakupovat emisní plakety pouze od SFŽP. Pravidla objednávek, fakturace apod. poskytne obci s rozšířenou působností SFŽP.

Bc. Kurt Dědič, v.r.

ředitel odboru ochrany ovzduší

Doporučená struktura studie proveditelnosti

1. Analýza dopadů projektu NEZ, tzn. provedení srovnání dopadů na kvalitu ovzduší a složení vozového parku na základě dostupných informací a odborných studií. Je možné uvést přehled analogických příkladů řešení, tzn. provedení analýzy nízkoe emisních zón v jiných městech na základě urbanistického a dopravního řešení sídla s přihlédnutím k jeho velikosti a počtu obyvatel.
2. Analýza kvality ovzduší ve městě a provedení identifikace nejvíce postižených městských částí v souladu s legislativními předpisy pro zavádění nízkoe emisních zón z pohledu znečištění ovzduší.
3. Analýza dopravy ve městě/obci. Její rozsah bude odpovídat velikosti obce, pro kterou je studie proveditelnosti NEZ zpracovávána, resp. bude záviset na počtu obyvatel obce i dopravním uspořádání. Její součástí by měly například být:
 - i. analýza hlavních tranzitních tras provedená především z pohledu přepravní kapacity, dosahovaných dopravních intenzit, průjezdnosti, atd.,
 - ii. analýza významných příjezdových komunikací provedená stejně jako v předchozím případě z pohledu přepravní kapacity, dosahovaných dopravních intenzit, průjezdnosti, atd.,
 - iii. výsledky sčítání dopravy, tj. celkové dopravní intenzity, podíl individuální a veřejné osobní dopravy, podíl lehké a těžké nákladní dopravy. Lze využít výsledků celostátního sčítání dopravy přepočtených vzhledem k roku zpracování analýzy, nebo provést vlastní aktuální sčítání dopravy,
 - iv. podíl tranzitní, vnější a místní dopravy, stanovený např. na základě údajů získaných z kamerových systémů instalovaných na sledovaných komunikacích,
 - v. stanovení dynamické skladby vozidel na významných komunikacích*, tj. tranzitních trasách a významných příjezdových komunikacích, rovněž za použití kamerových systémů instalovaných na sledovaných komunikacích,
 - vi. stanovení hlavních tras nákladní dopravy,
 - vii. zhodnocení stávajících opatření na regulaci dopravy vč. vyhodnocení případných souběhů několika typů opatření.
4. Výběr vhodných oblastí pro návrh NEZ v souladu s legislativními předpisy pro jejich zavádění z pohledu urbanistického a dopravního řešení sídla.
5. Stanovení zvláštních podmínek v rámci NEZ v době vyhlášení smogové situace podle odst. 5, § 10 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění.
6. Zhodnocení územně plánovací dokumentace ve vztahu k nízkoe emisním zónám, vymezení NEZ, výběr objízdné trasy, organizace dopravy, plán dopravního značení, stanovení pravidel podle emisních kategorií vozidel a výjimky pro vjezd do NEZ, zhodnocení a případný návrh podoby NEZ ve vzdálenější budoucnosti (resp. návrhy pro varianty povolující vjezd vozidlům splňujícím normy EURO V a EURO VI), atd.
7. Analýza vybraných oblastí pro návrh NEZ s ohledem na plány řešení dopravy v klidu, plánované komunikace, komunikace ve výstavbě a navrhované nové komunikace.
8. Hodnocení dopadů z pohledu dopravního modelování, rozptylových studií.
9. Hodnocení ekonomické efektivity projektu.

10. Stanoviska dotčených městských částí.

11. Návrh harmonogramu zavádění NEZ, tzn. způsob vyhlášení, informovanost veřejnosti, stanovení časové posloupnosti jednotlivých administrativních a organizačních kroků nutných pro zavedení NEZ v praxi.

Vzor Opatření obecné povahy, kterým se stanoví zóna s omezením provozu silničních motorových vozidel (nízkoemisní zóna) na území obce

Hlavička rady obce

**Opatření obecné povahy č. .../20..,
kterým se stanoví zóna s omezením provozu silničních motorových na území obce**

Rada obce ... se na své schůzi dne ... usnesla vydat na základě § 10 odst. 5 a § 14 zákona č. o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“) v souladu v souladu s § 11 odst. 1 a 102 odst. 2 písm. o) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanovením § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, toto opatření obecné povahy o stanovení zóny s omezením provozu silničních motorových vozidel (dále jen „nízkoemisní zóna“):

Pozn. pro obec:

Odkaz na § 10 odst. 5 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší se uvádí jen tehdy, pokud se obec rozhodne využít možnosti upravit zvláštní pravidla provozu pro případ vzniku smogové situace

Čl. I

Vymezení nízkoemisní zóny

Rada obce stanovuje nízkoemisní zónu s omezením provozu silničních motorových vozidel pro:

Pozn. pro obec:

Vybere se jedna z níže uvedených variant

a) Varianta 1

části území obce:

-
-

Tyto jsou graficky znázorněny na mapce v příloze č. 1. Tato příloha tvoří nedílnou součást tohoto opatření obecné povahy.

Pozn. pro obec:

1. *Obec konkrétně a jasně vymezí, na kterých vymezených částech území obce se stanovuje nízkoemisní zóna, např.: vymezením názvů ulic s čísly popisnými, náměstími, památkovými zónami, katastrálními čísly parcel, apod. Aby bylo vymezení částí území obce dostatečně konkrétní, doporučujeme vymezená místa také graficky vyznačit zákresem v mapě v příloze k opatření obecné povahy.*
2. *V případě postupného zavádění NEZ obec jasně uvede, která území budou v jakém čase vymezena/zahrnuta do NEZ.*

b) Varianta 2

celé území obce....

Začátek a konec nízkoemisní zóny v obci je vyznačen příslušnou dopravní značkou:

- a).....
- b).....

Pozn.pro obec:

1. *Dopravními značkami, kterými bude vymezena nízkoemisní zóna, budou obvykle svislé dopravní značky „Zóna s dopravním omezením“ a „Konec zóny s dopravním omezením“, v nichž bude umístěna značka „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“ a ve spodní části značky nápis např. „Neplatí pro“ s vyobrazením příslušných symbolů emisních plaket.*
2. *V případě postupného zavádění NEZ obec jasně uvede, která území budou v jakém čase vymezena/zahrnuta do NEZ.*

Čl. II

Stanovení emisní kategorie silničních motorových vozidel

Vjezd na území obce, kde je stanovena nízkoemisní zóna podle čl. I, je povolen pouze pro tyto emisní kategorie silničních motorových vozidel označených emisní plaketou:

Pozn.pro obec:

1. *Zde obec konkrétně vymezí emisní kategorie vozidel, které mají povolen vjezd do nízkoemisní zóny. Např.: vjezd mají povolen pouze vozidla s emisní kategorií 1 a 2 nebo: v ulicích xy emisní kategorie 1 a v ulicích ab emisní kategorie 2,3,4, apod.*
2. *V případě postupného zavádění NEZ obec jasně uvede, které emisní plakety budou platit po jakou dobu na území vymezeném podle čl. I. OOP.*

Čl. III

Zvláštní podmínky provozu v době smogových situací

V případě vyhlášení smogové situace podle § 10 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, platí pro vjezd do nízkoemisní zóny po dobu trvání smogové situace tato zpřísnující opatření²:

-
-

Pozn. pro obec:

1. *Zde obec může stanovit zvláštní podmínky provozu nízkoemisní zóny, zejména zpřísnit emisní kategorie vozidel, např.: „vjezd do nízkoemisní zóny je povolen pouze vozidlům zařazeným do nejvyšší emisní kategorie“, „do nízkoemisní zóny mají zakázáno vjíždět vozidla s dieselovými motory“, atp..*
2. *Zpřísněné podmínky lze aplikovat pouze na území vymezená podle čl. I OOP.*

² Smogová situace je stav mimořádně znečištěného ovzduší, kdy úroveň znečištění oxidem siřičitým, oxidem dusičitým, částicemi PM10 nebo troposférickým ozonem překročí některou z prahových hodnot uvedených v příloze č. 6 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Čl. IV

Výjimky z omezení vjezdu do nízkoemisní zóny

Pozn. pro obec:

Pokud obec umožní výjimky z omezení vjezdu do NEZ, vybere se jedna nebo více z uvedených variant

Varianta 1

Omezení vjezdu motorových vozidel na území obce, kde je stanovena nízkoemisní zóna podle čl. I, se nevztahuje na silniční motorová vozidla, jejichž provozovatel má na území nízkoemisní zóny trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na základě povolení k dlouhodobému pobytu.³

Tuto skutečnost prokazuje při případné kontrole předložením dokladu (resp. např. residenční kartou či potvrzením) vydaného obecním úřadem s vyznačením doby jeho platnosti.

Varianta 2

Omezení vjezdu motorových vozidel na území obce, kde je stanovena nízkoemisní zóna podle čl. I, se nevztahuje na silniční motorová vozidla, pro něž byla na základě žádosti podané u obecního úřadu povolena dočasná nebo trvalá výjimka z důvodu

- nemoci, bezmoci nebo jiného postižení osoby, která nesplňuje podmínky pro přiznání označení pro osobu těžce zdravotně postiženou,
- pracovní doby žadatele, která mu neumožňuje přepravovat se hromadnou dopravou, nebo
- ztížení nebo znemožnění podnikání v důsledku omezení provozu v nízkoemisní zóně.⁴

1. Pro udělení výjimky je nutno obecnímu úřadu (odboru...) doložit:

-
-

Skutečnost, že je občan držitelem příslušné výjimky prokazuje při případné kontrole předložením dokladu (resp. potvrzení) vydaného obecním úřadem s vyznačením doby jeho platnosti.

Pozn. pro obec:

1. zákon č. 201/2012, o ochraně ovzduší, stanovuje v § 14 odst. 4 „automatickou“ výjimku z omezení vjezdu do nízkoemisní zóny pro vozidla uvedená v příloze č. 8 zákona. Jedná se např. o: vozidla integrovaného záchranného systému, vojenská vozidla Armády ČR a NATO, vozidla k přepravě poštovních zásilek, vozidla k přepravě komunálního odpadu, vozidla MHD atd. V § 14 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší je dále umožněno obcím v opatření obecné povahy stanovit, že se omezení vjezdu do nízkoemisní zóny nevztahuje na osoby s trvalým pobytem v nízkoemisní zóně. Obec dále může na základě § 14 odst. 5 stanovit další výjimky z omezení vjezdu do nízkoemisní zóny a to na základě žádosti. Sama si při tom může stanovit, jaké splnění podmínek pro udělení výjimky bude požadovat.
2. Obec zde konkrétně vymezí jaké podmínky pro získání výjimky je nutno splnit a který odbor je příslušný k jejich vyřizování.

³ Viz § 14 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. V tomto případě se jedná „plošnou“ výjimku, o kterou se nemusí individuálně žádat.

⁴ Viz § 14 odst. 5 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Čl. V

Označování silničních motorových vozidel

1. Silniční motorová vozidla, která mohou vjet do nízkoemisní zóny podle článku II tohoto opatření obecné povahy, musí být označena příslušnou emisní plaketou podle nařízení vlády č. 56/2013 Sb., o stanovení pravidel pro zařazení silničních motorových vozidel do emisních kategorií a o emisních plaketách

2. Silniční motorová vozidla, která mohou vjet do nízkoemisní zóny podle § 14 odstavce 1 písm. b) zákona o ochraně ovzduší nebo na základě výjimky podle čl. IV tohoto opatření musí být označena:

Pozn. pro obec:

uvede se požadovaný způsob značení.

Čl. VI.

Poučení

Opatření obecné povahy a jeho odůvodnění oznámí podle § 173 odst. 1 správního řádu správní orgán veřejnou vyhláškou. Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti ke dni / 12 měsíců ode dne jeho oznámení. Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek. Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal.

Podpis

.....
Titul Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....
Titul Jméno Příjmení
starosta obce

Vyvěšeno na úřední desce dne:
Sejmuto z úřední desky dne:

Otisk kulatého úředního razítka:

Příloha č. 1 k opatření obecné povahy obce č..../20..., kterou se stanoví zóna s omezením provozu motorových vozidel na území obce

Grafické vymezení částí území obce (včetně názvu ulic), ve kterých je stanovena nízkoemisní zóna.

**Odůvodnění opatření obecné povahy č. .../20..,
kterým se stanoví zóna s omezením provozu silničních motorových na území obce**

Zóna s omezením provozu motorových silničních vozidel, tj. „nízkoemisní zóna“, může být stanovena na území obce nebo jeho části, při splnění podmínek uvedených v § 14. Nízkoemisní zóny jsou vymezovány v souladu s § 14 zákona o ochraně ovzduší opatřením obecné povahy vydaným radou obce v přenesené působnosti. Opatření obecné povahy se dotýká zájmů přesahujících svým významem rámec územní samosprávné jednotky, zejména je dotčen zájem na zajištění plynulosti a bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích a dále zájem na ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami z automobilové dopravy. Zavedení nízkoemisní zóny napomůže ke snížení úrovně znečištění především suspendovanými částicemi PM₁₀ a PM_{2,5}, oxidem dusičitým či benzo(a)pyrenem.

Ke stavu kvality ovzduší v obci

Na území obce dochází k překračování imisních limitů pro tyto znečišťující látky:

Pozn. pro obec:

Uvede se přehled překročení imisních limitů pro znečišťující látky v uplynulých pěti letech.

Na území obce je/není* stanoven emisní strop pro dopravu v souladu s Programem zlepšování kvality ovzduší zóny/aglomerace....., vydaným opatřením obecné povahy dne.....

Program zlepšování kvality ovzduší zóny/aglomerace vydaný opatřením obecné povahy dne ukládá/neukládá *obci aplikovat opatření AB7 (nízkoemisní zóny).

Pozn. pro obec:

*kurzívou uvedený nehodící se text bude odstraněn.

K vymezení NEZ:

Pozn. pro obec:

Je nutné zde popsat podrobnou rozvahu o rozsahu území, na kterém bude nízkoemisní zóna vymezena, o případných objízdných trasách, možnostech využití jiných způsobů dopravy, o tom, komu bude vjezd povolen/zakázán, o způsobech značení a informování, atd.

Bude uvedeno, zda byl či nebyl k tomuto účelu použit postup dle metodického pokynu Ministerstva životního prostředí k vyhlášení nízkoemisních zón a o stanovení podmínek vydávání emisních plaket podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění.

Rovněž bude uvedeno, zda struktura studie proveditelnosti nízkoemisních zón byla/nebyla zpracována v souladu s přílohou č. 1, která je součástí metodického pokynu Ministerstva životního prostředí.

Ke stanovení emisní kategorie silničních motorových vozidel, jimž je vjezd do NEZ dovolen

Pozn. pro obec:

Bude doplněno s využitím informací ze studie proveditelnosti

Ke stanovení zvláštních podmínek provozu v době smogových situací.... *

K výjimkám pro silniční motorová vozidla nespĺňující emisní kategorii.... *

K označování vozidel držitelů výjimek..... *

K projednání s veřejností a k řízení o návrhu opatření obecné povahy *

Pozn. pro obec:

* V případě, že bude relevantní, bude doplněn příslušný text.

K návrhu byly podány tyto připomínky.

Pozn. pro obec:

Uvede se seznam připomínek včetně způsobu jejich vypořádání (lze uvést do přílohy).

Způsob přidělování emisních plaket dle plnění mezních hodnot emisí

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
70/220/EHS			Žádné žádná plaketa (naftová i benzínová vozidla)
74/290/EHS			
77/102/EHS			
78/665/EHS			
83/351/EHS			
88/436/EHS			
88/76/EHS			
89/458/EHS			
89/491/EHS			
91/441/EHS		jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo terénní automobily nebo vozidlo kategorie N1	
15 R 00			
15 R 01			
15 R 02			
15 R 03			
15 R 04			
83 R 00			
83 R 00 x	x = A nebo B nebo C		
83 R 01 x	x = A nebo B nebo C	jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo terénní automobily nebo vozidlo kategorie N1	
83 R 02 A			
83 R 03 A			
83 R 04 A			
88/77			
49 R 00			
49 R 01			

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
91/441/EHS		jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500	EURO 1 / EURO I

		kg a obsaditelností max. 6 míst a neterénní provedení	žádná plaketa (naftová vozidla) zelená plaketa (benzínová vozidla)
93/59/EHS			
94/12/ES		jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo vozidlo kategorie N1	
96/44/ES		jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo vozidlo kategorie N1	
83 R 01 x	x = B nebo C	jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst a neterénní provedení	
83 R 02 x	x = B nebo C		
83 R 03 x	x = B nebo C	jedná-li se o vozidlo s maximální celkovou hmotností nad 2500 kg nebo obsaditelností přes 6 míst nebo vozidlo kategorie N1	
91/542/EH S	může obsahovat písm. A		
49 R 02 A			

Způsob přidělování emisních plaket dle plnění mezních hodnot emisí

Způsob přidělování emisních plaket dle plnění mezních hodnot emisí

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
94/12/ES		jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst	EURO 2 / EURO II
96/44/ES		jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst	
96/69/ES			
98/77/ES			červená plaketa (naftová vozidla)
83 R 03 x	x = B nebo C	jedná-li se o vozidlo kategorie M1 s maximální celkovou hmotností do 2500 kg a obsaditelností max. 6 míst	
83 R 04 x	x = B nebo C nebo D		
91/542 B /EHS	musí obsahovat písm. B		
96/1 B /EHS	musí obsahovat písm. B		
49 R 02 B	musí obsahovat písm. B		
			zelená plaketa (benzínová vozidla)

Způsob přidělování emisních plaket dle plnění mezních hodnot emisí

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
98/69/ES	může obsahovat písm. A		EURO 3 / EURO III žlutá plaketa (naftová vozidla) zelená plaketa (benzínová vozidla)
1999/102/ES	může obsahovat písm. A		
2001/1/ES	může obsahovat písm. A		
2001/100/ES	může obsahovat písm. A		
2002/80/ES	může obsahovat písm. A		
2003/76/ES	může obsahovat písm. A		
83 R 05 x	x = B nebo C nebo D		
83 R I 05 x	x = B nebo C nebo D		
1999/96/ES	může obsahovat písm. A		
2001/27/ES	může obsahovat písm. A		
2005/55/ES	může obsahovat písm. A		
2005/78/ES	může obsahovat písm. A		
2006/51/ES	může obsahovat písm. A		
2006/81/ES	může obsahovat písm. A		
2006/96/ES	může obsahovat písm. A		
49 R 03 A			
49 R I 03			
49 R 04 A			
49 R I 04			

Způsob přidělování emisních plaket dle plnění mezních hodnot emisí

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
98/69 B /ES			EURO 4 / EURO IV zelená plaketa (naftová i benzínová vozidla)
1999/102 B /ES			
2001/1 B /ES			
2001/100 B /ES			
2002/80 B /ES			
2003/76 B /ES			
83 R II 05 x	x = B nebo C nebo D		
B 83 RII 05			
1999/96 x /ES	x = B nebo B1		
2001/27 x /ES	x = B nebo B1		
2005/55 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2005/78 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2006/51 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2006/81 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2006/96 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
2008/74 x /ES	x = B nebo B1 nebo C		
49 R 03 x	x = B nebo B1		
49 R II 03			
49 R 04 x	x = B nebo B1		
49 RII 04			

Způsob přidělování emisních plaket dle plnění mezních hodnot emisí

Označení předpisu		Upřesnění působnosti	Mezní hodnoty emisí EURO
715/2007 x /ES	x = A až M		EURO 5 / EURO V zelená plaketa (naftová i benzínová vozidla)
692/2008 x /ES	x = A až M		
595/2009 x /ES	x = A až M	toto značení by se nemělo používat	
83 R 06 - x	x = J, K, L, M	písmeno označuje třídu vozidla dle EHK 83	
1999/96 B2 /ES			
2001/27 B2 /ES			
2005/55 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2005/78 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2006/51 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2006/81 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2006/96 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
2008/74 x /ES	x = B2, D, E, F, G		
49 R 03 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 03			
49 R 04 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 04			
49 R 05 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 05			
49 R 06 x	x = B2, D, E, F, G		
49 R III 06			
			EURO 6 / EURO VI zelená plaketa (naftová i benzínová vozidla)
715/2007 x /ES	x = N až Y	toto značení se vyskytuje jen zřídka	
692/2008 x /ES	x = N až Y		
595/2009/ES		Toto značení by se nemělo kvůli nejednoznačnosti používat	
566/2011 x /ES	x = N až Y		

459/2012 x /ES	x = N až Y, ZA, ZB, ZC x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
630/2012 x /ES	x = N až Y, ZA, ZB, ZC x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
143/2013 x /ES	x = N až Y, ZA, ZB, ZC x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
171/2013 x /ES	x = N až Y, ZA, ZB, ZC x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
195/2013 x /ES	x = N až Y, ZA, ZB, ZC x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
136/2014 x /ES	x = N až Y, ZA až ZF x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
45/2015 x /ES	x = N až Y, ZA až ZF x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
427/2016 x /ES	x = N až Y, ZA až ZF x = ZX, ZY, ZZ	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
646/2016 x /ES	x = N až Y, ZA až ZK x = ZX, ZY, ZZ, PLN	ZX = vozidla BEV, ZY = vozidla FC (H)EV, ZZ = homologace dle CARB	
582/2011 x /ES	x = A, B, C	může obsahovat libovolné písmeno	
64/2012 x /ES	x = A, B, C	může obsahovat libovolné písmeno	
133/2014 x /ES	x = A, B, C	může obsahovat libovolné písmeno	
136/2014 x /ES	x = A, B, C	Toto značení by se nemělo kvůli nejednoznačnosti používat, koliduje s „malými“ vozidly	
627/2014 x /ES	x = A, B, C		

2016/1718 x /ES	x = A, B, C, D		
83 R 07 - x	x = T až Y, ZA až ZF	Může obsahovat libovolnou kombinaci písmen, označují stupeň OBD	
2005/55 x /ES	x = H, I, J, K		EEV (vozidla zvláště šetrná k životnímu prostředí)
2005/78 x /ES	x = H, I, J, K		
2006/51 x /ES	x = H, I, J, K		
2006/81 x /ES	x = H, I, J, K		
2006/96 x /ES	x = H, I, J, K		
2008/74 x /ES	x = H, I, J, K		
49 R IV 03		nepoužívané značení	
49 R 03 C		nepoužívané značení	
49 R IV 04		nepoužívané značení	
49 R 04 C		nepoužívané značení	
49 R IV 05		nepoužívané značení	
49 R IV 06		nepoužívané značení	

Poznámky:

Zápis předpisů EHK je správně ve tvaru 83 R 04 B, používaný ekvivalent je též B 83 R 04, 83.04 B, 83-04B apod.

Zápis předpisů EHK je správně ve tvaru 83R II 05 B, používaný ekvivalent je též B 83 R II 05, 83 R 05 II B, 83.05-II B apod.

V některých tuzemských TP je uveden ne zcela správný údaj „83-05A“ – v tomto případě považujte toto doslovné označení za úroveň „Euro 3“.

V některých tuzemských TP je uveden ne zcela správný údaj „83-05B“ – v tomto případě považujte toto doslovné označení za úroveň „Euro 4“.

Zápis směrnic ES je používán ve tvaru 98/69A/ES, ekvivalent je též 98/69/ES A.

Vozidla s benzínovými motory a celkovou hmotností přes 3500 kg plní přímo úroveň Euro 2, pokud mají zapsán předpis 83 R 01 B až 83 R 04 B.

Vozidla s benzínovými motory a celkovou hmotností přes 3500 kg plní přímo úroveň Euro 4, pokud mají zapsán předpis 83 R 05 B.

Vozidla, která mají zapsán jako emisní předpis pouze 24 R 00 až 24 R 03 a nic jiného, na základě pouze tohoto údaje žádnou úroveň Euro neplní.

Deklarace plnění úrovně EEV v žádném případě nelze považovat za plnění stupně Euro 6. EEV představuje nepovinný mezistupeň mezi Euro 5 a Euro 6.

V úrovni Euro 5 a Euro 6 se můžeme setkat s jednotlivými podstupni Euro 5a, Euro 5b, Euro 6a, Euro 6b a euro 6c. Tyto podstupně mají z technického hlediska stejné požadavky, liší se u velkosériových produkcí vozidel buďto požadavky na OBD nebo administrativními náležitostmi homologace.

Zkratky:

BEV – Battery Electric Vehicle / Bateriové elektromobily

FC(H)V – Fuel Cell (Hydrogen)Electric Vehicle / Elektromobily poháněné palivovými články (vodíkové články)

CARB – California Air Research Board – požadavky na emise platné v Kalifornii
(USA)